Beleidskader

Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen

Samen werken aan de ambities in prettig wonen en leven in de wijken en kernen van de gemeente Wijchen

Gemeente Wijchen, 2026

Voorwoord

*Met het beleidskader **Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen** geven we invulling aan de motie Opvolgen advies Raadswerkgroep Inwonersparticipatie (29 februari 2024) en scheppen we duidelijkheid over de positie van leefbaarheidsgroepen en dorps- en stadsontwikkelingsplannen. Tegelijk zetten we een stap naar een nieuwe manier van samenwerken, passend bij de ambities uit het **Strategisch Kompas Wijchen 2035** en het **Participatie- en cocreatiekader (2024)**.*

Onze samenleving verandert. Inwoners organiseren zich steeds vaker flexibel en kiezen bewust waar ze meedoen. Dit kader legt een beleidsmatige basis voor samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners—zowel in vaste netwerken zoals leefbaarheidsgroepen, als in tijdelijke netwerken rond actuele opgaven. Gebiedscoördinatoren vervullen hierin een verbindende rol en werken samen met de samenleving aan wijk- en kernaanpakken.

Met netwerkgericht werken benutten we elkaars kracht, stimuleren we initiatieven en zorgen we voor meer gelijkwaardigheid tussen wijken en kernen. Zo spelen we sneller in op actuele vraagstukken en vertalen we signalen uit de samenleving naar beleid. Dit draagt bij aan prettig wonen en leven in heel Wijchen.

Twan van Bronkhorst
Wethouder Leefbaarheid

Inhoudsopgave

1. **Aanleiding** 4

2. Het proces 5

3. Strategisch Kompas Wijchen 2035 en Kader participatie en cocreatie 6

3.1 Strategisch Kompas Wijchen 2035 6
3.2 Participatie en cocreatiekader 6

4. Samen werken aan wijken en kernen 8

4.1 Aanpak 9

4.1.1 Netwerken van inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners 9
4.1.1.a Vaste groepen van inwoners – vaste netwerken 9
4.1.1.b Flexibele netwerken` 10

4.1.2 De kaders voor samenwerken 11
4.1.2.a Kaders voor vaste groepen van inwoners en subsidiemogelijkheden 11
4.1.2.b Nieuwe stijl 13

4.1.3 Werken met gebiedscoördinatoren 13

4.1.4 Financiën 15
4.1.4.a. Subsidies en budgetten voor vaste groepen van inwoners 15
4.1.4.b. Subsidies en budgetten voor grote en kleine initiatieven 15

Bijlage 1: Geografische indeling voor vaste groepen inwoners in de wijken en kernen van Wijchen

1. Aanleiding

De wereld verandert, de verhouding tussen overheid en inwoner is in beweging en de samenleving wordt ingewikkelder. Denk aan inclusiviteit, de klimaatcrisis of de ontwikkeling van AI. Dit vraagt om een andere manier van samenwerken met inwoners en ook een andere manier van organiseren. Een samenwerking die past binnen de snelle veranderingen van de huidige tijd en beleid.

Met een nieuw kader zetten we in op de kennis die er al is. Het Strategisch Kompas Wijchen 2035 is de basis voor de doorvertaling van onze ambities in het werken op wijk- of kernniveau. Onze inwoners hebben hierin een belangrijke rol. De manier waarop wij als gemeente willen samenwerken houdt verband met het Participatie en cocreatiekader (2024). Daarin werken we met wijk- en kernaanpakken en met gebiedscoördinatoren. Wat dit betekent voor de rol en uitvoering van de leefbaarheidsgroepen hebben we samen onderzocht. Het proces beschrijven we in het volgende hoofdstuk.

Ook sluit dit nieuwe kader aan bij de motie van de raadswerkgroep inwonersparticipatie (2024). Daarin werd gevraagd om meer duidelijkheid te geven over de status van de leefbaarheidsgroepen en de status van de dorps- en stadsontwikkelingsplannen die in 2011 onder regie van de raad werden uitgevoerd.

Met het kader ‘Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen’ ligt er een basis voor de toekomst in de samenwerking met inwoners, ondernemers en partners die zich inzetten voor de kwaliteit van hun fysieke en sociale leefomgeving. De ambities uit het Strategisch Kompas Wijchen 2035 en het Participatie en cocreatiekader (2024) zijn richtinggevend voor dit beleidskader.

> *Door de gemeente wordt er gewerkt in wijken en kernen, maar zij zijn niet wijk- en kerngericht georganiseerd. Een (professioneel) aanspreekpunt of sleutelfiguur die dichtbij de wijk functioneert, veel weet en zaken binnen de gemeentelijke organisatie verder brengt en regelt, wordt gemist. Signalen uit de wijk of kern worden zo niet altijd goed opgepakt of laat de samenwerking met de wijk moeizaam verlopen.*
> *(Strategisch Kompas Wijchen 2035)*

2. Het proces

De motie van de Raadswerkgroep Inwonersparticipatie (2024) is de aanleiding voor dit beleidskader. Het college van burgermeester en wethouders kreeg onder andere het verzoek om:

- Duidelijkheid te scheppen over de positie van de leefbaarheidsgroepen.
- Duidelijkheid te scheppen over de status van de dorps- en stadsontwikkelingsplannen (dops en sop).
- De verantwoordelijkheid van de bestemmingsreserve van de dorps- en stadontwikkelingsplannen over te dragen aan het college.

We startten met het inventariseren van de status van de leefbaarheidsgroepen, de afspraken die met deze groepen in het verleden zijn gemaakt en de huidige beleidskaders.
Hiervoor zijn de volgende stukken geraadpleegd: Convenant (2008); Statuten (2011); Beslisnota leefbaarheidsgroepen met checklist (18 januari 2011); Motie Raadswerkgroep Inwonersparticipatie (2024); Strategisch Kompas Wijchen 2035 en het Participatie en cocreatiekader (2024).

We hebben deze kennis en achtergrondinformatie meegenomen in de gesprekken met de leefbaarheidsgroepen. Dit bestond uit de volgende activiteiten:

- Halfjaarlijkse overleggen met de wethouder leefbaarheid en afgevaardigden van de leefbaarheidsgroepen (oktober 2024 en april 2025).
- Meerdere brainstormsessies met de klankbordgroep over wat wel en niet werkt in de uitoefening van hun taken, de rol van de gemeente, de waarde en rol van de leefbaarheidsgroepen en de toekomst van de dorps- en standsontwikkelingsplannen en het werkbudget (oktober en december 2024, februari en juni 2025).
- Het uitzetten van verkenningsvragen (oktober 2024).
- Gesprekken met leefbaarheidsgroepen afzonderlijk over de rollen en activiteiten van de leefbaarheidsgroepen, waar zij tegenaan lopen en de verwachtingen richting de gemeente, de besteding van en de behoefte aan een werkbudget (voorheen dop/sopgelden) en hun rolopvatting (2025).
- Brief over de voortgang van het proces ‘Kader Netwerkgericht werken’ en een korte uiteenzetting van de bevindingen (juli 2025).

Door deze gesprekken, sessies en reacties op onze vragen kregen we een duidelijk beeld van:

- De rollen en activiteiten van de leefbaarheidsgroepen
- Hun verwachtingen richting de gemeente
- De besteding en behoefte aan een werkbudget
- De verschillen tussen de wijken en kernen

De resultaten uit de gesprekken vormen de basis voor dit document. Daarnaast hebben we rekening gehouden met de complexiteit van de opgaven, de dynamiek in de veranderende samenleving, de bestuurlijke context sinds 2011, de geografische spreiding, de vertegenwoordiging van verschillende doelgroepen en de beschikbare instrumenten voor participatie.

3. Strategisch Kompas Wijchen 2035 en Kader participatie en cocreatie

3.1 Strategisch Kompas Wijchen 2035

In 2022 stelde de gemeenteraad het Strategisch Kompas Wijchen 2035 vast. Dit is een document met de visie voor Wijchen richting 2035. Daarmee is het een toetsingskader voor toekomstig beleid. Volgens het Strategisch Kompas werken gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners met elkaar samen en willen we dat de leefwereld van de inwoners meer centraal komt te staan.

Prettig wonen en leven in de wijken en kernen van Wijchen gaat over een kwalitatieve groene leefomgeving waarin het prettig is om te verblijven, te bewegen en te ontmoeten.
Een leefomgeving met aantrekkelijke voorzieningen voor iedereen, voor nu en in de toekomst. Een leefomgeving die mensen en functies met elkaar verbindt. Dit gaat verder dan het faciliteren van lokale initiatieven. Dit gaat ook over gemeenschappen, sleutelfiguren en verbinders in de wijk die bijdragen aan het versterken van de sociale basis en de veerkracht in de wijk of kern.

Met de ambities uit het Strategisch Kompas willen we meer integraal en opgavegericht werken. Zo bieden we ruimte aan flexibele vormen van samenwerken op wijk- en kernniveau. Dit kan in een (tijdelijk) georganiseerd netwerk van inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners, maar ook met vaste groepen inwoners op wijk- of kernniveau.

Een leefbare wijk of kern raakt meerdere beleidsterreinen binnen de gemeente Wijchen. Denk aan openbare ruimte en groen, wonen en sociaal beleid als de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), jeugd en gezondheid en actuele thema's die spelen in de samenleving.
Er is concurrentie om het gebruik van onze leefomgeving. Om ervoor te zorgen dat alle functies en waarden elkaar aanvullen en in balans zijn, moeten we samenwerken. Dat doen we op alle niveaus: naast elkaar, dwars door de organisatie, en tussen verschillende gebieden.
Daarvoor maken we gebruik van het Participatie en cocreatiekader.

Strategisch Kompas

Nieuw participatiekader

We zetten in op nieuwe, toekomstbestendige manieren van participatie. Hiervoor werken we samen met onze inwoners, ondernemers en partners een nieuw kader uit. Samen met hen bepalen we aan welke instrumenten nog meer behoefte is en hoe we dit het beste in kunnen vullen. Daarbij staan we ook stil bij de mensen die wat lastiger te bereiken zijn. Zoals jongeren en mensen die moeilijker mee kunnen doen in de samenleving. We willen namelijk iedereen goed bereiken en de kans geven om te participeren op een manier die bij hen past.

Wijk- en kerngericht werken

Het wijk- en kerngericht werken nemen we ook mee in de uitwerking van bovenstaand participatiekader. Tijdens het interactief proces is veelvuldig door de deelnemers naar voren gebracht dat zij graag zien dat de samenwerking op wijk- en kernniveau verbetert en dat professionals beter samenwerken. Sommige wijken of kernen voelen zich wat achtergesteld ten opzichte van andere wijken of kernen. Hier moeten we iets mee doen omdat er grote opgaven op wijk- en kernniveau liggen.

Wijchen kent elf leefbaarheidsgroepen en één wijkcontactfunctionaris. Hoewel onze medewerkers in de wijken en kernen werken, zijn wij niet wijk- of kerngericht georganiseerd. Een aanspreekpunt, sleutelfiguur die dichtbij de wijk functioneert, veel weet en zaken binnen de organisatie verder brengt en regelt, wordt vaak gemist. Hierdoor worden vragen en signalen uit de wijk of kern niet altijd goed opgepakt of kan de samenwerking moeizaam verlopen. In de uitwerking van het nieuwe kader kijken we daarom naar de mogelijkheden van integrale wijkplannen, daaraan gekoppelde wijkbudgetten en wijkregisseurs als manieren om een impuls hieraan te geven.

3.2 Participatie en cocreatiekader

In 2024 stelde de gemeenteraad het Participatie en cocreatiekader vast. Hiermee gaf de gemeente uitvoering aan het zesde speerpunt van het Strategisch Kompas Wijchen 2035: *Krachtige samenwerking tussen gemeente(n), inwoners, ondernemers en partners.* En aan de 'Agenda dienstverlening dichtbij' waarin het versterken van onze inzet op participatie één van de projecten is. Tegelijkertijd voldoen we hiermee aan de uitvoering van de Omgevingswet die participatie per januari 2024 verplicht stelt.

Het Participatie en cocreatiekader maakt het mogelijk de kennis, ervaring en betrokkenheid van de inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners uit Wijchen zo goed mogelijk te benutten. En waar mogelijk samen te werken aan maatschappelijke opgaven. Met als belangrijkste doel de sociale samenhang en leefbaarheid in de wijken en kernen te vergroten.

Met het participatie en cocreatiekader halen we kennis van buiten naar binnen en brengen we kennis van binnen naar buiten. De interne organisatie weet op deze manier beter wat er speelt binnen de lokale samenleving en wat inwoners belangrijk vinden. En voor de inwoners, wijken en kernen is het duidelijk waar we aan werken. Overal waar kan, betrekken we hen bij de ontwikkeling van beleid op thema-, project- of gebiedsniveau.

Door meer netwerkgericht te werken, maken we dus breder en beter gebruik van elkaars kwaliteiten. We kiezen bewuster waar zowel de inwoners als de gemeente in participeren. Zo ontstaat er meer gelijkwaardigheid tussen de wijken en kernen, in het meedoen van inwoners en ook meer duidelijkheid in wat we van elkaar kunnen verwachten. Participatie gaat over informeren, meedenken, samenwerken of meebepalen en is altijd maatwerk.

In de huidige netwerksamenleving organiseren mensen zich op andere manieren en mensen zijn mondiger dan ooit. Mensen nemen steeds vaker zelf het heft in handen en organiseren zich op flexibele wijze. Bijvoorbeeld meer in organische netwerken en tijdelijke verbanden in plaats van bekende, traditionele structuren en netwerken zoals een dorpsraad of vereniging.

Basisnotitie Strategisch kompas, september 2021

4. Samenwerken aan wijken en kernen

Sinds 2011[1] is de samenleving en de bestuurlijke context van de gemeente verandert. De leefbaarheidsgroepen in Wijchen hebben ieder hun eigen ontstaansgeschiedenis en cultuur, rolopvatting en een eigen relatie met de lokale samenleving. In de wijken en kernen bestaan er verschillen in thema's en uitdagingen, in financiële ondersteuning en in de inzet van de gelden. Ook kennen niet alle (geografische) gebieden vaste groepen van inwoners, zoals leefbaarheidsgroepen.

Leefbaarheid gaat over het vermogen of de mate waarin een individu in staat is invulling te geven aan zijn of haar wensen en behoeften, drijfveren en mogelijkheden binnen zijn of haar leefomgeving. De betekenis van leefbaarheid is dus voor iedereen anders. Want iedere inwoner heeft een andere sociale omgeving en situatie en leeft in een andere lokale context.
Door netwerkgericht werken houden we zoveel mogelijk rekening met ieders individuele situatie. We willen dat de mensen die meedoen een goede afspiegeling zijn van wat er leeft in de wijken en kernen. Ook willen we het idee en de kennis, ervaring, creativiteit en ondernemingszin van de vaste netwerken behouden. Tegelijk willen we meegaan met de tijd door:

1. Het behouden en stimuleren van vaste groepen inwoners, zoals leefbaarheidsgroepen en inwoners die zijn georganiseerd op wijk- of kernniveau.
2. Het stimuleren en faciliteren van flexibele netwerken.

Met het Kader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen in Wijchen' zetten we in op prettig wonen en samenleven in Wijchen door:

Wijk- en kerngericht werken.
Integraal en opgavegericht werken.
Aansluiten bij en anticiperen op lokale ontwikkelingen en wensen en behoeften.
Met inwoners, ondernemers, maatschappelijk partners en belangenbehartigers samen werken aan maatschappelijke opgaven.
Faciliteren en stimuleren van inwonersinitiatieven.
Faciliteren van gelijkwaardigheid en meedoen.
Rekening houden met de dynamiek van de samenleving en de lokale situatie.

In de volgende paragrafen werken we uit hoe we de samenwerking tussen gemeente en inwoners op lokaal niveau in de toekomst versterken en beleidsmatig vastleggen. Op een manier dat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. En er laagdrempelige netwerken van inwoners ontstaan die en een goede afspiegeling zijn van de wijk, kern of samenleving.
De keuzes die gemeente in het Strategisch Kompas Wijchen 2035 en het Participatie en cocreatiekader (2022) heeft gemaakt, zijn richtinggevend voor dit beleidskader.

[1] Uitvoering van dorps- en stadsontwikkelingsplannen onder de verantwoording van de raad.

4.1 Aanpak

Met de volgende instrumenten willen we onze aanpak vormgeven:

4.1.1 Netwerken van inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners
- 4.1.1.a Vaste groepen van inwoners – vaste netwerken
- 4.1.1.b Flexibele netwerken

4.1.2 De kaders voor samenwerken
- 4.1.2.a Kaders voor vaste groepen van inwoners en subsidiemogelijkheden
- 4.1.2.b Nieuwe stijl

4.1.3 Werken met gebiedscoördinatoren

4.1.4 Financiën
- 4.1.4.a Subsidies en budgetten voor vaste groepen van inwoners
- 4.1.4.b Subsidies en budgetten voor grote en kleine initiatieven

4.1.1 Netwerken van inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners

Actieve inwoners zijn inwoners die gezamenlijk aan allerlei maatschappelijke opgaven werken. Zij organiseren zich vrijwillig, soms tijdelijk, rondom een thema, gebied of project. Ze zijn niet alleen de oren en ogen van de samenleving, maar ze zijn ook belangrijke verbinders.
Wijchen heeft veel van deze bevlogen en actieve inwoners, ondernemers, belangenbehartigers, maatschappelijk partners of andere partijen, in allerlei informele netwerken, ondernemersverenigingen en leefbaarheidsgroepen in de wijken en kernen.

4.1.1.a Vaste groepen van inwoners – vaste netwerken

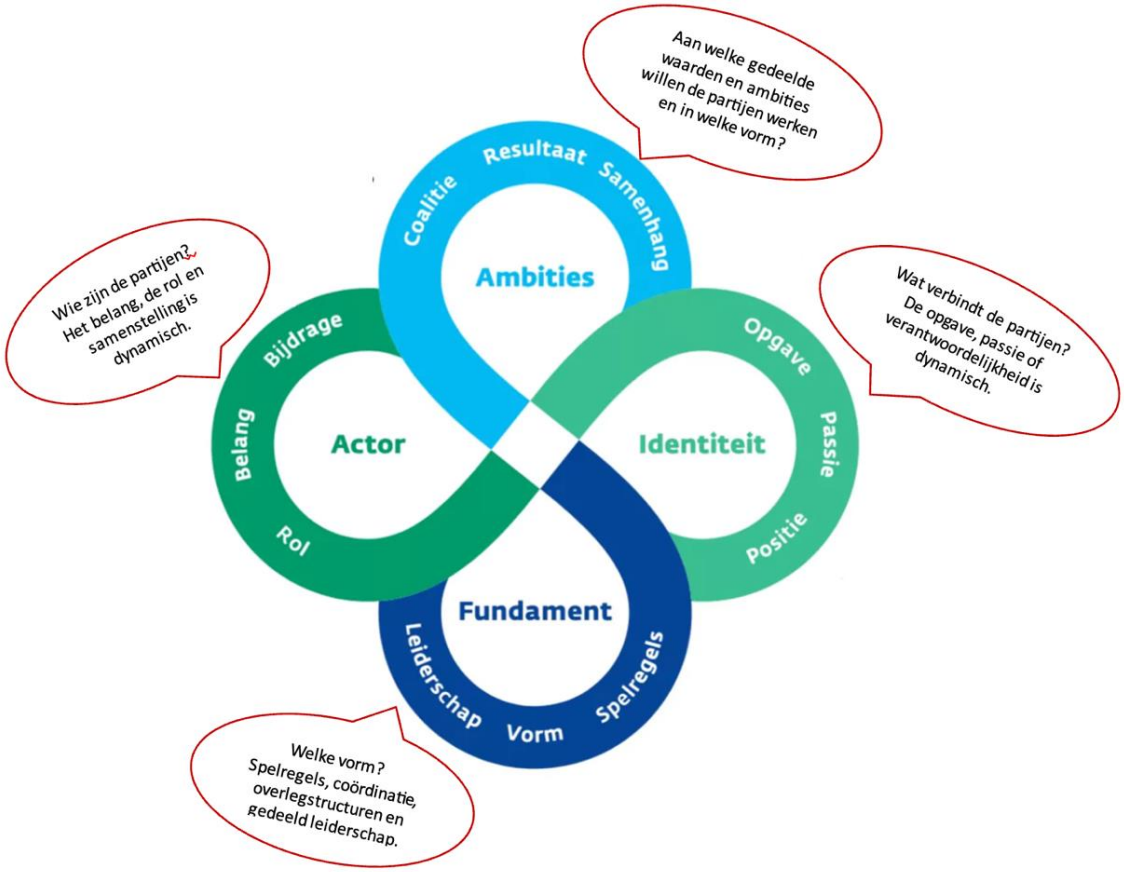
Vanuit het verleden zijn de leefbaarheidsgroepen goed in beeld. Ze kennen de lokale gemeenschap, de sociaal, geografische en historische context van een gebied en de thema's die er spelen. Zij zijn hiermee niet alleen een gesprekspartner voor de gemeente. Ze zijn ook een belangrijke partner om te horen hoe inwoners hun leefomgeving ervaren, om andere kwartiermakers of sleutelfiguren te betrekken en om nieuwe initiatieven op te zetten en te versterken. Naast hun rol binnen inwonersparticipatie geven zij op gebiedsniveau gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente. Het advies moet neutraal en voor het algemene belang zijn.

In de jaren negentig van de vorige eeuw waren leefbaarheidsgroepen de pionier van inwonersparticipatie. Maar de samenleving wordt diverser en mensen organiseren zich steeds vaker op andere manieren. Dit vraagt om een bredere aanpak van participatie met meerdere instrumenten om doelgroepen te bereiken. We zien steeds meer initiatieven van inwoners. Heel divers, zowel in aard, omvang en tijd. De kennis, ervaring, het netwerk en creativiteit van de inwoners draagt enorm bij aan het behoud of versterken van de identiteit van een plek. En daarmee een toekomstbestendig en veerkrachtig Wijchen.
Om het wijk- en kerngerichte werken en een gelijkwaardige samenwerking met inwoners beter vorm te geven, is met de leefbaarheidsgroepen een andere manier van organiseren verkend. Want het wordt steeds moeilijker om bevlogen inwoners te vinden en te behouden. Dit brengt onzekerheid met zich mee over het voortbestaan van waardevolle verbindingen voor de wijk. We denken dat ook flexibele netwerken kunnen helpen om inwoners te blijven betrekken.

4.1.1.b Flexibele netwerken

Naast vaste groepen van inwoners, ondersteunen we ook flexibele en laagdrempelige netwerken van inwoners. Zodat (kleinere) organisaties, gemeenschappen, sleutelfiguren, belangenbehartigers en vaste groepen inwoners die zich inzetten voor de wijk of kern zich, al dan niet tijdelijk, kunnen organiseren. We maken zo beter gebruik van de informele netwerken en sociale verbanden die naast leefbaarheidsgroepen bestaan.

Een flexibel netwerk gaat over verbinden en samenwerken. Het werkt vanuit gedeelde waarden, belangen en in afhankelijkheid aan een gezamenlijke opgave. Daarmee is het een dynamisch geheel van partners en opgaven. Niet iedereen hoeft zich vast en voor lange tijd te verbinden aan een netwerk. Maar op basis van wat mensen willen en kunnen, kiezen ze bij welke opgave ze aanhaken. Door samen te werken in een netwerk is er een stabiele basis met sleutelfiguren. Met inzet van de mensen waar de energie zit.

Figuur 1: De bouwstenen van een flexibel netwerk: *Wat verbindt ons hoe en met wie?*

Op hoofdlijnen is het verschil tussen een flexibel netwerk en een vaste groep inwoners *of* vast netwerk:

- Het aantal verschillende partijen,
- het opgavegericht werken,
- de tijdelijke en organische wijze van samenwerken en organiseren
- en de subsidiemogelijkheden.

De vaste groepen inwoners, zoals de leefbaarheidsgroepen, hebben een recht op bestaan door een visie die ze samen delen en hun belangen op wijk- en kernniveau. Ze hebben een rechtsvorm en maken daarmee aanspraak op jaarlijkse subsidies. Hierdoor zijn ze een stabiele verbinder en aanjager van initiatieven in de wijk. Tegelijkertijd kunnen ze partner zijn van en waarde toevoegen aan één of meerdere flexibele netwerken.

4.1.2 De kaders voor samenwerken

De ambities, rolverdeling en wederzijdse verwachtingen voor het netwerkgericht werken zijn hieronder uitgewerkt:

4.1.2.a Kaders voor vaste groepen inwoners – vaste netwerken en subsidiemogelijkheden

We stellen subsidie beschikbaar aan de vaste groepen inwoners, zoals leefbaarheidsgroepen en groepen van inwoners die zich duurzaam inzetten voor hun wijk of kern. Met de subsidie stimuleren zij inwonersinitiatieven. Vanuit de gedachte van het netwerkgericht werken, betrekken en verbinden de vaste netwerken weer andere partners. Met een representatief en laagdrempelig netwerk willen we dat iedere lokale inwoner gemakkelijk kan aansluiten.

1. Partijen hebben recht op subsidie voor de uitvoering van initiatieven als ze voldoen aan de volgende voorwaarden:

De vaste groep van inwoners heeft als doel het behartigen en bevorderen van de kwaliteit van de sociale en fysieke leefomgeving, sociale samenhang en leefbaarheid in een bepaald gebied.
Ze zijn georganiseerd op wijk of kernniveau.
Er is maximaal één vaste groep van inwoners per geografisch gebied. Zie hiervoor bijlage 1.
Het heeft een rechtsvorm zonder winstoogmerk.
Het heeft een democratisch gehalte, streeft naar een zo goed mogelijke afspiegeling van de lokale samenleving en maakt laagdrempelige toetreding mogelijk. Het is bij voorkeur een vereniging.
Het voldoet aan de verenigings- of stichtingsvoorwaarden.
Het is politiek neutraal en behartigt het algemeen belang van de wijk of kern.
Het is zelf organiserend en een lokale gesprekspartner van de gemeente.

2. Door de partijen die voldoen aan bovenstaande voorwaarden wordt op de volgende manier uitvoering gegeven aan de ambities:

De bestuursleden of afgevaardigden zijn aanspreekpunt voor de gemeente bij zaken van algemeen lokaal belang. Op verzoek vindt regelmatig overleg met de gemeente plaats.
De vaste groepen inwoners hebben minimaal een keer per jaar een algemene ledenvergadering en communiceren daarin de opgaven, thema's en kansen van de wijk of kern, voeren een administratie en doen verslaglegging.
Er is met de wethouder Leefbaarheid en de bestuurders of afgevaardigden een halfjaarlijks overleg over thema's, opgaven en kansen van lokaal en gemeentelijk belang die de doelstellingen van het netwerk raken.
Ze initiëren, stimuleren en voeren initiatieven uit ten behoeve van de kwaliteit van de sociale en fysieke leefomgeving, sociale samenhang en leefbaarheid in de wijk of kern. Een overzicht van de initiatieven wordt jaarlijks gedeeld met de gemeente.
Ze hebben een website en/of meerdere communicatie- of contactmogelijkheden en zijn afgestemd op de lokale samenleving en stakeholders. Ze maken naar wens gebruik van het digitale platform 'Open Stad' van de gemeente.
Om hun werk goed te kunnen doen, halen ze regelmatig actief informatie op in hun wijk of kern en delen ze actief hun informatie en nieuws met de gemeenschap.
Het is van de inwoners en zij zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie hiervan. De gemeente informeert, adviseert, faciliteert of werkt samen.
Indien gewenst wordt er jaarlijks een wijkschouw of wijktour georganiseerd.

3. Hoe wordt door de gemeente samengewerkt met de vaste netwerkpartners die voldoen aan de voorwaarden voor subsidie (1) en uitvoering van de ambities (2)?

De gemeente informeert, adviseert en faciliteert waar nodig.
De gemeente stelt een gebiedscoördinator beschikbaar die aanspreekpunt is voor vragen en belangen van algemeen belang die op wijk- of kernniveau spelen. Hij of zij, signaleert wensen, thema's en kansen in de wijk en werkt samen met de inwoners en partners aan de gebiedsaanpak en ondersteunt bij inwonersinitiatieven.
De gemeente coördineert het halfjaarlijks overleg met de bestuurders of afgevaardigden.
De gemeente verstrekt een waarderingssubsidie[2] aan de vaste groepen inwoners die zich inzetten voor bevordering van de leefbaarheid en het faciliteren en uitvoeren van initiatieven op wijk- en kernniveau.

[2] *In deze subsidieregeling wordt verwezen naar de checklist uit 2011. Wanneer de Subsidieregeling Wijchen uit 2021 wordt geactualiseerd, worden de voorwaarden uit het kader Netwerkgericht werken uit 4.1.2.a onder 1 opgenomen in de Subsidieregeling en wordt het bedrag aangepast.*

4.1.2.b Nieuwe stijl

Met dit nieuwe kader vervallen de afspraken uit de checklist uit 2011 en de beslisnota leefbaarheidsgroepen (18 januari 2011). De checklist en de nota hadden als doel om het functioneren van de leefbaarheidsgroepen en de samenwerking met de gemeente te monitoren. Met de wijk- en kernaanpakken vervallen ook de dorps- en stadontwikkelingsplannen. Het budget dat hiervoor was gereserveerd, wordt nu besteed aan de uitvoering van inwonersinitiatieven in de wijken en kernen. Vaste netwerken, zoals de huidige leefbaarheidsgroepen of andere groepen van inwoners die zich voor lange tijd inzetten voor hun wijk of kern maken aanspraak op dit budget. Als zij aan de voorwaarden voldoen, zoals vermeld onder 4.1.2.a onder 1.

We werken van buiten naar binnen en van binnen naar buiten. En we dagen inwoners, (lokale) netwerkpartners, sleutelfiguren en gemeenschappen uit om op thema, project of gebiedsniveau samen te werken en elkaar te versterken. Met deze aanpak blijven we in gesprek. Zetten we in op flexibiliteit, zelforganiserend vermogen, een geografische vertegenwoordiging en gedeelde waarden en belangen. We streven in onze opgaven naar een zo goed mogelijke afspiegeling van de inwoners in de wijken of kernen

Met dit kader zetten we dus breder in op netwerkgericht werken. Naast de bekende leefbaarheidsgroepen zijn er ook allemaal andere (organische) netwerken waar we graag mee samen werken. Hiermee maken we beter gebruik van de kennis, kunde en creativiteit van inwoners, ondernemers en partners en het informeel netwerk van sociale verbanden dat bestaat naast de leefbaarheidsgroepen.

Zo zijn er laagdrempelige, flexibele en representatieve netwerken van inwoners en organisaties in een gebied. Tezamen werken we dan aan een gebiedsgerichte aanpak, maar ook aan gedeelde kleinere opgaven. Waarbij de gebiedscoördinator een belangrijke verbindende rol vervult.

4.1.3 Werken met gebiedscoördinatoren

Met de inzet van 3 gebiedscoördinatoren geven we uitvoering aan het wijk- en kerngericht werken (Strategisch Kompas Wijchen 2035). De gebiedscoördinator is de schakel tussen de gemeente en de wijken en kernen. En vervult daarmee een belangrijke verbindende en koershoudende rol.
Hij of zij is zichtbaar in de wijken en kernen. Voortdurend in gesprek met inwoners, ondernemers, partners, sleutelfiguren en belangenbehartigers, zoals leefbaarheidsgroepen, natuurorganisaties of ondernemersverenigingen. Op deze manier vertaalt hij of zij vragen en ontwikkelingen naar de praktijk.

Samen met de inwoners stelt de gebiedscoördinator wijk- of kernaanpakken op. En betrekt hierin thema's zoals een gezonde en sociale leefomgeving, klimaatadaptatie, duurzaamheid, maar ook Wijchens erfgoed en archeologie. Deze integrale en domeinoverstijgende aanpak is nodig vanuit de groeiende conflicterende belangen en voor het oppakken van kansen.
Wat goed werkt, behouden of versterken we. We kijken naar thema's en behoeften die op wijk- of kernniveau spelen. Ook hebben we aandacht voor het versterken van sociale cohesie en veerkracht in de wijken. Want iedere wijk of kern heeft andere voorzieningen, omgevingskwaliteiten en doelgroepen. Maatwerk is nodig om de lokale context en het beleid zo op elkaar af te stemmen, dat de aanpak bijdraagt een veerkrachtige en toekomstbestendige leefomgeving.

> *Samenwerken*
> Hierbij gaat de gemeente de samenwerking aan met inwoners, ondernemers of maatschappelijke partners om uiteindelijk een goed voorstel neer te kunnen leggen bij de gemeenteraad. Of ze pakken binnen een project samen taken op.
>
> *Participatie en cocreatiekader, 2024*

Naast het opstellen van deze wijk- en kernaanpakken is de gebiedscoördinator zowel binnen als buiten de organisatie blijvend in gesprek met verschillende beleidsambtenaren, inwoners, ondernemers, sleutelfiguren, maatschappelijk partners en belangenbehartigers. Waar nodig vraagt hij hun actief om advies op thema of gebiedsniveau. Of hij betrekt hen erbij. Dit kan individueel, maar ook in de vorm van tijdelijke werkgroepen of wijktafels.

Ook is de gebiedscoördinator naast de andere beleidsambtenaren aanspreekpunt voor thema's die op wijk of kernniveau spelen. Wensen, knelpunten en kansen brengt hij in kaart en hij zorgt dat de juiste ambtenaar er verder mee aan de slag gaat. Extern worden de juiste partners erbij betrokken. Hij helpt bij het vinden van oplossingen. Of het verder brengen van kansen en initiatieven. Voorop staat dat de gebiedscoördinator handelt in het algemeen belang en met aandacht voor de diversiteit en inclusiviteit van de samenleving.

Initiatieven en ideeën vanuit de samenleving brengt de gebiedscoördinator samen en hij stimuleert ze. Hij brengt ze verder de organisatie in en weegt ze met de juiste partijen integraal af. Bij de gemeente komen de initiatieven via verschillende routes binnen. Dit kan zijn via de gebiedscoördinatoren zelf, het digitale platform 'Open Stad' of een andere officiële route. Ook initiatieven uit de interne organisatie zijn welkom. In de toekomst worden inwonersinitiatieven mogelijk periodiek via een initiatieventafel[3] beoordeeld.
Op uitvoeringsniveau denkt de gebiedscoördinator mee welke rol voor de gemeente het meeste passend is. Dit kan zijn; coördineren, faciliteren, adviseren, participeren of co-creëren.

De gebiedscoördinator richt zich in hoofdlijn op:

- Het opstellen, coördineren en monitoren van wijk- en kernaanpakken en is zich bewust van de rol van participatie en cocreatie.
- Het verbeteren van de (integrale en domeinoverstijgende) samenwerking op wijk- en kernniveau.
- Het bouwen en onderhouden van een goed netwerk, inclusief samenwerken met (vaste en flexibele) netwerken.
- Het stimuleren, coördineren en zijn van een ingang voor inwonersinitiatieven.
- Het beheer van eventuele wijkbudgetten.
- Het signaleren van thema's, behoeften en kansen in de lokale samenleving.
- Het aanspreekpunt zijn voor algemene belangen die op wijk- of kernniveau spelen.
- Het verbinden van gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijk partners en belangenorganisaties.

De gebiedscoördinator is een spin in het web, een verbinder van de interne organisatie en de samenleving, maar is niet de enige contactpersoon. Ook de andere beleidsambtenaren blijven aanspreekpunt voor en in gesprek met de inwoners.

Met de inzet van gebiedscoördinatoren zetten we de kennis, ervaring en creativiteit uit de samenleving in voor onze opgaven. We werken samen vanuit gedeelde waarden, belangen en vertrouwen voor een duurzaam en toekomstgericht Wijchen. Zo spelen we in op veranderingen in de samenleving en op thema's in de wijk. En stimuleren we inwoners initiatieven. Dat doen we met een flexibele aanpak en door in gesprek te blijven met inwoners. Het maatschappelijk resultaat is hierin een belangrijke waarde.

[3] *Initiatieventafel: Periodiek worden maatschappelijke initiatieven die bij de gebiedscoördinatoren, het digitale platform of andere officiële route binnen de organisatie zijn binnengekomen integraal afgewogen. We borgen op deze manier de kennis, ervaring en creativiteit van de samenleving, maken koppelkansen zichtbaar en kunnen budgetten stapelen. (Pilot in 2026.)*

4.1.4 Financiën

4.1.4.a Subsidie voor vaste groepen van inwoners – vaste netwerken

Het college van burgemeester en wethouders stelt een waarderingssubsidie beschikbaar aan vaste groepen inwoners, die zich op wijk-, kern- of stadsniveau blijvend inzetten voor het behoud of de versterking van de kwaliteit van de sociale en fysieke leefomgeving, de sociale samenhang en leefbaarheid, (paragraaf 4.1.2. a).

Waarderingssubsidie

We willen de betrokkenheid van actieve inwoners stimuleren, tegemoetkomen in de kosten en stimuleren in het faciliteren van initiatieven. Vanaf 2026 kan door de vaste groepen van inwoners jaarlijks een waarderingssubsidie van 3250 euro worden aangevraagd voor hun wijk of kern.

De waarderingssubsidie bestaat uit:

1. De waarderingssubsidie zoals bedoeld in de Subsidieregeling Wijchen (2021)

Volgens die regeling stelt de gemeente Wijchen voor inwoners die zich georganiseerd inzetten voor het bevorderen van de leefbaarheid, jaarlijks een waarderingssubsidie van 750 euro ter beschikking (Subsidieregeling Wijchen, 2021, hoofdstuk 5, artikel 29, lid 2, onder i).

In deze subsidieregeling wordt verwezen naar de checklist uit 2011. Wanneer in 2026 de Subsidieregeling Wijchen (2021) wordt geactualiseerd, wordt de waarderingssubsidie aangepast aan de voorwaarden uit het kader Netwerkgericht werken uit 4.1.2.a onder 1.

2. **Een budget voor het initiëren, faciliteren en uitvoeren van initiatieven op wijk en kernniveau**

Met dit initiatieven-budget halen we kennis van buiten naar binnen en faciliteren we lokale initiatieven. Vanaf 2026 hebben de vaste groepen inwoners in de wijken en kernen jaarlijks 2500 euro beschikbaar. Het is daarmee een vervanging van de afzonderlijke werkbudgetten voor de dorps- en stadsontwikkelingsplannen die onder regie van 6 leefbaarheidsgroepen werden uitgevoerd.

Het budget kan vrij worden besteed aan duurzame lokale initiatieven of activiteiten die vanuit de samenleving ontstaan en passen binnen het gemeentelijk beleid. Gezamenlijk bepaalt het vaste netwerk van inwoners voor welke opgaven zij zich inzetten en hoe zij de overige inwoners daarbij betrekken.

Per geografisch gebied is één waarderingssubsidie beschikbaar. De geografische indeling van de vaste netwerken staat in bijlage 1 van dit kader benoemd. De budgethouder van de gemeente zal jaarlijks monitoren of de uitgaven passen binnen voornoemde ambities en het budget mag tot 10.000 euro worden opgespaard.

4.1.4.b Subsidies en budgetten voor grote en kleine initiatieven

We willen inwoners stimuleren en faciliteren en ondersteunen in de uitvoering van hun ideeën en activiteiten. Voor inwoners, maatschappelijk partners, ondernemers, belangenbehartigers en de (flexibele en vaste) netwerken bestaan er ook subsidiemogelijkheden voor eenmalige grote of kleine initiatieven en activiteiten.

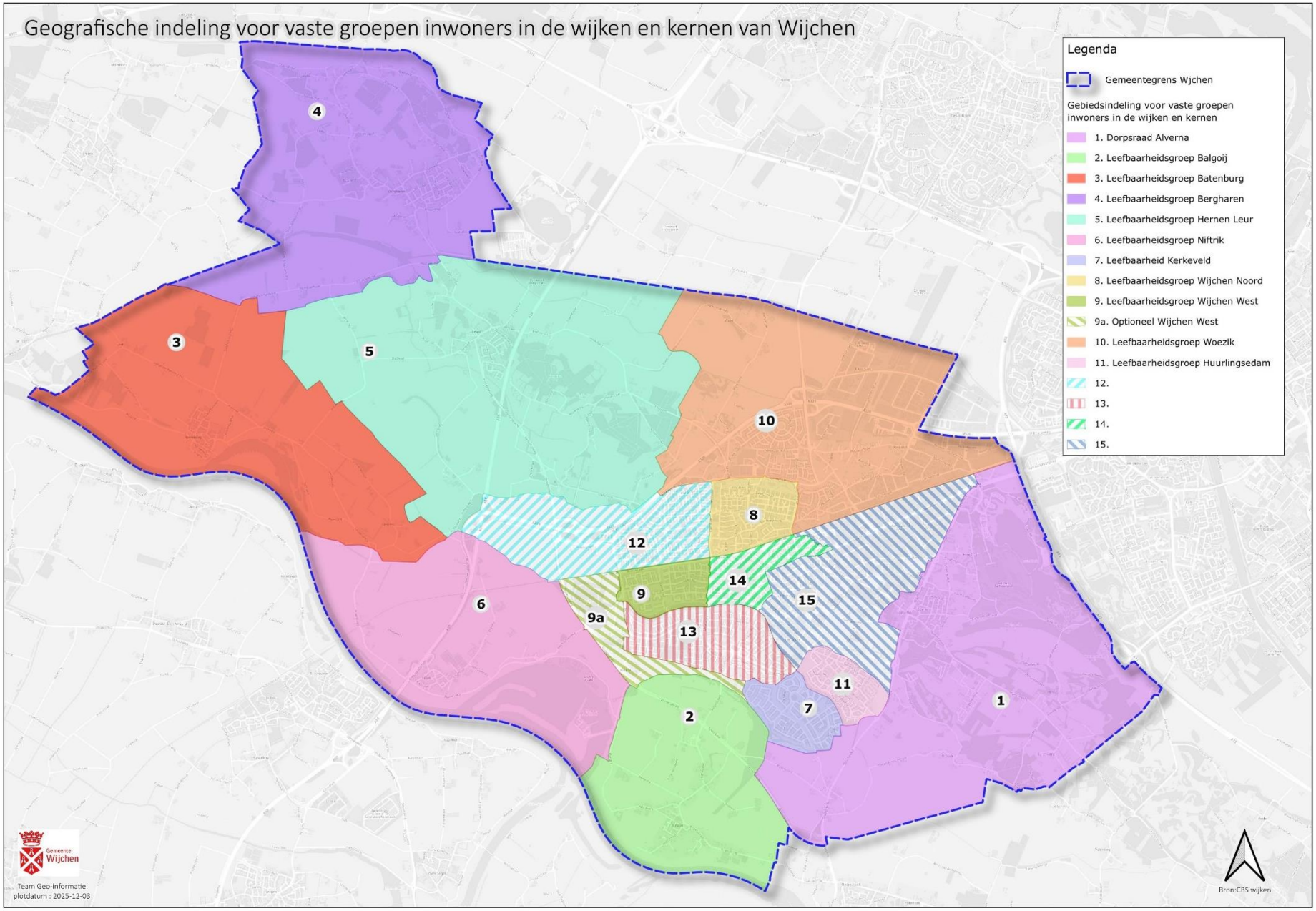
Werk- en initiatievenbudget
Gebiedscoördinatoren krijgen een werkbudget om de ambities uit het participatie- en cocreatiekader uit te voeren. Jaarlijks wordt een bedrag van 15.000 euro beschikbaar gesteld. Met dit bedrag kunnen zij samenwerken met inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners voor het opstellen en uitvoeren van de wijk- en kernaanpakken.

Meerdoenertjes & Buurtfonds
Hierbij worden initiatieven en activiteiten mogelijk gemaakt die het welzijn en de leefbaarheid bevorderen. Met de nadruk om verbinden en ontmoeten. Via welzijnsorganisatie MeerVoormekaar kunnen inwoners laagdrempelig subsidie aanvragen voor hun buurt of wijk.

Waarderingssubsidie
Voor lokale activiteiten op het gebied van zorg, kunst, sport, cultuur, jeugd- en ouderenwerk en zonder winstoogmerk kan een waarderingssubsidie worden aangevraagd (Subsidieregeling Wijchen 2021, hoofdstuk 5 artikel 29).

Reguliere subsidies en projectsubsidies
Voor projecten met als doel het uitvoeren van experimenten, pilots of nieuwe activiteiten kan een projectsubsidie worden aangevraagd (Subsidieregeling Wijchen 2021, hoofdstuk 7 artikel 32, lid 1).

Bijlage 1

Geografische indeling voor vaste groepen inwoners in de wijken en kernen van Wijchen
Legenda
Gemeentegrens Wijchen
Gebiedsindeling voor vaste groepen inwoners in de wijken en kernen
1. Dorpsraad Alverna
2. Leefbaarheidsgroep Balgoij
3. Leefbaarheidsgroep Batenburg
4. Leefbaarheidsgroep Bergharen
5. Leefbaarheidsgroep Hernen Leur
6. Leefbaarheidsgroep Niftrik
7. Leefbaarheid Kerkeveld
8. Leefbaarheidsgroep Wijchen Noord
9. Leefbaarheidsgroep Wijchen West
9a. Optioneel Wijchen West
10. Leefbaarheidsgroep Woezik
11. Leefbaarheidsgroep Huurlingsedam
12.
13.
14.
15.
Gemeente Wijchen
Team Geo-informatie
plotdatum : 2025-12-03
Bron:CBS wijken